

Vuoden 2025 talousarvion hyväksyminen

Kaupunginhallitus 02.12.2024 § 313
1055/02.02.00/2024

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tasapainoa arvioitaessa voidaan huomioida taseeseen kertynyt ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion valmistelu ja sisältö

Vuoden 2025 talousarviota on valmisteltu haastavassa tilanteessa. Kaupungin talous on kääntynyt hyvin sujuneen vuoden 2023 jälkeen alijäämäiseksi. Vuoden 2024 tuloksesta ennakoidaan lopulta lievästi positiivista, mutta ilman tuuliyhtiön osakkeiden myynnistä kirjautunutta kertaluontoista myyntivoittoa tulos jäisi selvästi negatiiviseksi.

Toimialat ovat valmistelleet talousarvioesityksensä lokakuun loppuun mennessä. Sivistystoimen, teknisen toimen sekä rakennus- ja ympäristötoimen talousarvio ylittää annetun raamin. Kaupungin toimintakatetasoinen talousarvio ylittää kokonaisuudessaan raamin.

Kaupunginvaltuusto on kesäkuussa 2024 hyväksynyt talouden sopeuttamisohjelman. Sopeuttamisohjelman toteuttaminen on aloitettu heti sen hyväksymisen jälkeen. Ohjelma näkyy talousarvioraamissa siten, että siinä oli huomioitu 1,0 miljoonan euron sopeutusvaade suhteessa vuoden 2024 talousarvioon. Sopeutusohjelma on kokonaisuudessaan vuositasolla n. 1,1 miljoonaa euroa.

Te-uudistus astuu voimaan ja näkyy kaupungin toiminnassa ja taloudessa. Valtio rahoittaa uudistuksen korottamalla peruspalveluiden valtionosuutta, mutta rahoitus ei kohdistu kuntien välillä tasapuolisesti. Parkanon osalta uudistus on talousarviovaiheessa lähellä kustannusneutraalia, mutta sisältää merkittävän riskin mm. työttömyysetuuksien maksuosuuden kustannusten ylityksen muodossa.

Talousarviossa vuosikate on positiivinen (+800 000 euroa), mutta tulos negatiivinen (-1,04 miljoonaa euroa). Taloussuunnitelmavuodet eivät olennaisesti poikkea tästä. Suunnitelmakauden alijäämä on n. 2,15 miljoonaa euroa. Tavoitteena on, että suunnitelmakaudella vuosikate kasvaisi vuosittain ja alijäämä kurottaisiin nollaan lähivuosina. Tämä vaatii jatkossakin tiukkaa menojen kasvun hillintää ja toisaalta verotulojen hyvää kehitystä. Valtionosuuksiin liittyvien epävarmuuksien takia niiden kasvun varaan ei kannata luottaa.

Kaupunginvaltuusto ei tehnyt 11.11.2024 veroista päättäessään niihin muutoksia vuodelle 2025.

Suunnitelmakaudella merkittävän riskin taloudelle aiheuttaa vuoden 2026 alussa tapahtuva vähintään sote-kiinteistöihin kohdistuva yhtiöittäminen. Riskinä on, että vuokratulot putoavat aiemmasta tasosta ja/tai hyvinvointialue luopuu useista kohteista. Tämän hetken tiedon mukaan hyvinvointialue on luopumassa vain keskustan koululla olevista tiloista.

Nettoinvestoinnit ovat tasolla 1,5 milj. euroa per vuosi jokaisena taloussuunnitelmavuotena, vuonna 2025 hiukan enemmän, 1,72 milj. euroa. Investointien osalta on käyty keskustelua uuden päiväkodin rakentamisesta. Asiasta on tehty myös kuntalaisaloite. Talousarvioesitys ei sisällä määrärahaa tähän. Päiväkotinvestointia ei ole mahdollista toteuttaa vuosittaisella 1,5 miljoonan euron investointikehyksellä.

Rahoituserien osalta varaudutaan nostamaan jokaisena suunnitelmavuotena pitkäaikaista talousarviolainaa. Vuonna 2025 on tarkoitus nostaa 4,0 miljoonaa euroa lainaa ja kahtena seuraavana vuonna nostettaisiin vielä 7,0 milj. euroa lainaa. Suuri osa uudesta lainasta kattaa vanhojen lainojen lyhennyksiä. Velkataakka ei siten nouse nettomääräisesti tällä määrällä.

Talousarvioesitys ei sisällä uusia vakansseja. Valtuusto on kokouksessaan 11.11.2024 perustanut työllisyyspalveluihin kolme uutta virkaa valtiolta siirtyviä henkilöitä varten.

Alla on kaupungin tuloslaskelma vuodelle 2025.

TULOSLASKELMA	Tp 2023	Ta 2024	Ta 2025
Ulkoiset			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 868 145	517 762	547 300
Maksutuotot	206 216	239 450	189 000
Tuet ja avustukset	599 513	203 500	196 600
Muut toimintatuotot	2 827 128	2 698 961	2 749 150
Toimintatuotot yhteensä	5 501 002	3 659 673	3 682 050
Valmistus omaan käyttöön	90 832	128 818	94 000
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	- 11 238 617	- 11 531 156	- 11 141 651
Palvelujen ostot	- 5 245 315	- 5 113 695	- 5 508 345
Aineet, tarvikkeet, tavarat	- 1 836 593	- 1 808 520	- 1 790 240
Avustukset	- 785 019	- 761 700	- 1 096 700
Muut toimintakulut	- 1 401 241	- 1 164 318	- 1 794 000
Toimintakulut yhteensä	-20 506 785	-20 379 389	- 21 330 936
Toimintakate	- 14 914 950	-16 590 898	-17 554 886
Verotulot	14 917 701	14 505 000	14 770 000
Valtionosuudet	5 295 689	2 996 000	3 880 000
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	44 260	-	25 000
Muut rahoitustuotot	80 140	60 000	50 000
Korkokulut	- 374 371	- 390 000	- 370 000
Muut rahoituskulut	- 617 377	- 620 000	-
Rahoitustuotot- ja kulut yht.	- 867 348	- 950 000	- 295 000
Vuosikate	4 431 092	- 39 898	800 114
Poistot ja arvonalentumiset	- 2 230 852	- 1 780 000	- 1 837 000
Tilikauden tulos	2 200 240	- 1 819 898	- 1 036 886

Liitteenä on talousarvioesitys vuodelle 2025.

Valmistelija: kaupunginjohtaja Aki Viitasaari, hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipi, sivistysjohtaja Ville Paldanius, tekninen johtaja Kari Santikko

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2025 talousarvion liitteen mukaisena.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Jari Sammatti teki muutosesityksen investointeihin siten, että latukoneen hankintaan varataan 80 000 euroa. Puheenjohtaja kysyi voidaanko muutosesitys hyväksyä yksimielisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Jari Sammatin tekemän muutosesityksen yksimielisesti ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2025 talousarvion.

Merkitään pöytäkirjaan, että Kauko Turunen poistui kokouksesta tämän kokousasian käsittelyn aikana klo 20.39.